

Šu 879 odstavec druhý čís. 1 obč. zák., v němž se mluví »o vyjednání smlouvy manželské«, zvláště když prokázanou činností žalobkyně nebyl ani zjištěn objem živnostenského oprávnění jejího překročen.

Čís. 5350.

Nedostatku podstatné náležitosti (čl. 7 směn. ř.) se rovná, když směnka obsahuje sice veškeré podstatné náležitosti, ale některé z nich nemohou vedle sebe obstát, ježto se navzájem vylučují. Údaje na směnkách nemusí sice býti za všech okolností pravdivé, ale vždy musí býti možné. Neplatnou jest směnka, byl-li uveden napotom, třeba osobou k tomu oprávněnou, jako den vydání směnky den, kdy vydatel, směnku podepsavší, již neexistoval.

(Rozh. ze dne 7. října 1925, Rv I 1529/25.)

Směnečný platební příkaz byl o b ě m a n i ž š í m i s o u d y ponechán v platnosti.

N e j v y š š í s o u d směnečný platební příkaz zrušil.

D ů v o d y:

Nejpodstatnější z námitek, jež žalovaná vznesla proti směnečnému příkazu platebnímu, jest námitka, že podpisy R-ské filiálky banky S. na zažalovaných směnkách ze dne 7. srpna 1924 nelze pokládati za podpisy platné, protože banka tehdy již neexistovala, a proto směnkám chybí náležitost čl. 4 čís. 5 sm. ř., neboť, uzná-li se tato formální námitka odůvodněnou, padá již tím žaloba směnečná. Nižší soudy k této námitce nehlédly. Prvý soud spokojil se zjištěním, že akcepty, o které jde, byly dne 6. a 22. září 1922 Františkem H-em odevzdány bance S., filiálce v R., a téhož dne touto bankou jako vydatelkou podepsány. Odvolací soud, podrobněji se obíraje onou námitkou, vyložil, že fusi banky S. se žalující bankou nastala universální sukcese žalující banky ve veškerá práva banky S., že touto universální sukcesí přešla na žalující banku také veškerá práva, plynuvší pro banku S. z akceptů a z prohlášení M. a že byla tudíž také žalobkyně oprávněna, vyplniti směnky splatností, kdykoliv toho bylo potřeba. Než vše to přicházelo by snad v úvahu, kdyby byla žalovaná namítala, že se směnkám v době připojení podpisů nedostávalo některé z podstatných náležitostí čl. 4 sm. ř., zejména doby splatnosti (nařízení min. sprav. ze dne 6. října 1853, čís. 200 ř. zák.); ale nedotýká se jádra otázky, o kterou jde. Vzhledem ke skutkovým zjištěním nižších soudů byla zajisté banka S. oprávněna, vyplniti směnečné blankety kdykoliv dle potřeby, a nelze ani důvodně pochybovati, že toto právo jako každé jiné právo přešlo na žalobkyni jakožto universální nástupkyni banky S. Opačný názor žalované neobstojí. Ale používajíc tohoto práva, musila žalobkyně postupovati tak, by směnky byly formálně bezvadny, zejména by nechovaly v sobě vnitřního rozporu, který by je činil neplatnými. A toho žalobkyně nedbala, pokud vyplňujíc směnečné blankety, opatřené podpisy banky S. jako vydatelky,

uvedla na nich jako den vydání 7. srpen 1924, kdy banka S., zaniknuvší fusí se žalující bankou v listopadu 1923 již neexistovala. Tak, jako universální dědic, vyplňuje v mezích práva, propůjčeného zůstaviteli dlužníkem, směnečné blankety, podepsané zůstavitelem, nemohl by platně jako den vydání uvést den, kdy zůstavitel již nežil, ježto mrtvý nemůže nic podepisovati, nemohla také žalobkyně na zažalovaných směnkách připojit jako čas vydání den, kdy její právní předchůdkyně, jejímiž podpisy směnky byly opatřeny, po právu již netrvala. Lze připustiti, že ustanovení čl. 4 čís. 6 sm. ř. jest rázu formálního, ale náležitost tam stanovená jest dle výslovného nařízení čl. 4 sm. ř. náležitostí podstatnou, a z písemnosti, již se nedostává byť jen jedné z podstatných náležitostí čl. 4 sm. ř., nevzniká závazek směnečný (čl. 7 sm. ř.). Takovému nedostatku podstatné náležitosti se však rovná, když směnka obsahuje sice veškeré podstatné náležitosti, ale některé z nich nemohou vedle sebe obstáti, ježto se navzájem vylučují, neboť v takovém případě má se věc tak, jako kdyby oněch náležitostí vůbec tu nebylo. Údaje na směnkách nemusí sice za všech okolností býti pravdivé, ale vždy musí býti možné (srv. přesvědčivé vývody Grünhutovy: Wechselrecht I. 402/403, k tomu též Staub: Wechselordnung čl. 4 § 38 a); Borckhardt: Wechselordnung str. 75/77; Wächter, Wechsellehre str. 144). Nemožným jest na příklad, aby trasát byl totožným s remitentem, neb aby den splatnosti předcházel den vydání. Že takové směnky nejsou platny, obecně jest uznáváno (Cz. 436, 750). Stejně nemožným jest, by směnka byla vydána v době, kdy vydatel jež neexistoval, a proto nemohou ani z takové písemnosti vzejíti závazky směnečné. Ze zažalovaných směnek nemůže tedy žalobkyně proti žalované uplatniti nárok směnečný, i kdyby jí nárok příslušel jako nárok obecnoprávní; směnečná žaloba nemá tudíž nezbytného podkladu, totiž platné směnky, a již proto měl k oné námitce žalované strany směnečný příkaz platební býti zrušen.

Čís. 5351.

Pohledávku obživlou dle tvrzení žaloby nedodržením vyrovnání, lze zažalovati u soudu pro ni původně příslušného.

(Rozh. ze dne 7 října 1925, R II 288 25.)

Pohledávka, o níž tu jde, vznikla za dodané zboží, s nímž byla zároveň zaslána faktura s doložkou splatnosti a žalovatelnosti v K. Věřitel přihlásil pohledávku k vyrovnání dlužníkovu, dle něhož byly splátky na vyrovnací kvotu splatny v F. Ježto dlužník nedodržel vyrovnací lhůty, domáhal se věřitel žalobou na soudě v K. zaplacení celé pohledávky. Námitku místní nepřislušnosti soud první stolice zamítl, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu odmítl, maje za to, že opožděným zasláním vyrovnací splátky nestalo se vyrovnání bezúčinným a že proto trvá i příslušnost soudu v F.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.